

Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

07.10.2016

HØRING – EUROPAKOMMISSJONENS FORSLAG TIL MODERNISERING AV OPPHAVSRETTE

NOPA - Norsk forening for komponister og tekstforfattere (heretter NOPA) og Norsk Komponistforening (NKF) har til sammen 1210 medlemmer og representerer i denne sammenheng alle profesjonelle komponister og tekstforfattere, uavhengig av sjanger. Opphavsretten er grunnlaget for betydelige inntekter. Alle som har inntekter fra åndsverk er prisgitt en pålitelig og forutsigbar åndsverklov, som blir håndhevet. Nye distribusjonsmodeller fordrer et godt implementert felles rammeverk med EU. Vi håper at en modernisering og normalisering av opphavsretten i Europa vil føre til at de verdiene som genereres av musikk og annet kulturinnhold, igjen vil komme skaperne til gode.

Både NOPA og NKF er medlemmer av ECSA – European Composer and Songwriter Alliance. ECSA representerer alle komponister og tekstforfattere, uavhengig av sjanger, og har permanent tilstedeværelse i Brussel. I september møttes representanter fra alle medlemsorganisasjonene i Slovenia for å diskutere det nye direktivet. I det følgende vil også ECSAs betraktninger komme til syne, for slik å gi departementet innsikt i hva utenlandske kunstnerorganisasjoner opplever som positivt eller utfordrende med dette direktivet.

Vi stiller oss forøvrig bak høringsuttalelsene til TONO, Kopinor og Norwaco.

Safe harbour

Vi er svært positive til at det nye direktivet ser ut til å adressere safe harbour-problematikken. Om direktivet blir godkjent i sin nåværende form, og blir håndhevet på en ordentlig måte, må de store plattformtjenestene som eksempelvis Youtube og Facebook, betale for bruk av det innholdet de nå tilbyr sine kunder. At de foreløpig har kunnet tjene brorparten av sine penger ved å tilby skapernes innhold uten å tilby rettfærdig og anstendig betaling, beror på en utdatert formulering i EUs e-handelsdirektiv, som fritar digitale tjenesteleverandører for ansvar ved viderefremming av opphavsrettsbeskyttet informasjon via deres plattformer.

En innføring av *KAPITEL 2 Visse anvendelser af beskyttet indhold via onlinetjenester* vil ha relevans for §2-2 i forslaget til ny åndsverklov (som NOPA og NKF leverte høringsuttalelse om 01.09.16). Strømming fra ulovlig kilde vil da omfatte Youtube og Facebook, så fremt de ikke har inngått lisensieringsavtaler med de kollektive forvaltningsorganisasjonene, i vårt tilfelle TONO.

Vi vil oppfordre departementet til virkelig å ta på alvor hvor viktig dette forslaget er for norske og utenlandske kunstnere og skapere av åndsverk. Dette er en næring som allerede genererer betydelige inntekter med store økonomiske ringvirkninger. Det er også en næring i vekst. For å få ytterligere bakgrunnsmateriale anbefaler vi at departementet leser styreleder i TONO, Bendik

Hofsets kronikk *Pirateri i kaperfart*¹, GESACs rapport *Creating growth 2014*² og Kulturrådets *Musikk i tall*³.

Vi understreker at vi ikke ønsker at brukerne av våre verk skal rammes av endringen – vi ønsker at de som tjener penger på å distribuere andres åndsverk skal betale for det.

I *KAPITEL 3 Aftaler med rimelige vederlag til ophavsmænd og udøvende kunstnere* skisserer kommisjonen et forslag som i stor grad speiler §5-3 i departementets forslag til ny åndsverklov.

I kommisjonens forslag står det, i kapitel 3, punkt 1, den såkalte *Gennemsigtighedsforpligtelse*, at *Medlemsstaterne sikrer, at ophavsmænd og udøvende kunstnere regelmæssigt (...) får aktuelle, korrekte og tilstrækkelig oplysninger om udnyttelsen av deres værker (...)*. Dette er en formulering som må implementeres i norsk lov. Den er helt i tråd med departementets ambisjon om en teknologinøytral åndsverklov. En lovfestelse av et slikt transparensprinsipp vil være fremtidsrettet og legge til rette for at eventuelle nye forretningsmodeller ikke går på bekostning av skaperne.

Marrakech-traktaten

Forslag til europaparlaments- og rådsdirektiv og europaparlaments- og rådsforordning om gjennomføring av Marrakech-traktaten om tilgang til verk for syns- og lesehemmede (COM (2016) 596 og COM (2016) 595).

NOPA og NKF er selvfølgelig positive til å sikre at personer med ulike former for syns- og lesehemninger skal ha samme tilgang til norske sangtekster, noter og andre verk som alle andre. Dette er viktig for den demokratiske dannelsen og i henhold til Forskrift om universell utforming av informasjons- og kommunikasjonsteknologiske (IKT)-løsninger⁴. Det departementet må huske på, er at nye unntak fra opphavsretten stadig foreslås. Ethvert unntak vil skape grobunn for et nytt unntak. Derfor må hvert eneste slikt forslag behandles skikkelig. Dessuten skal aldri unntakene gå på bekostning av skaperne. Vi ber departementet være svært oppmerksomme på dette i en eventuell implementering av Marrakech-traktaten. Skaperne skal ha betalt uansett hvem som bruker verket.

Kopinor har gode innspill om Marrakech-traktaten i sitt hørings svar (s. 3 kap. 3), som vi stiller oss bak.

Vi minner om at NKF og NOPA alltid stiller sin kompetanse til rådighet i spørsmål som omhandler opphavsretten.

Betraktninger fra ECSA

ECSA har noen generelle betraktninger til direktivet, som vi ønsker at departementet skal være oppmerksomme på i sin behandling.

Transparency triangle – elements to improve:

- **Reporting obligation must include „subsequent transferees“ in Article 14**

¹ <http://www.ballade.no/sak/fra-pirateri-til-kaperfart/>

² http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Measuring_cultural_and_creative_markets_in_the_EU/%24FILE/Creating-Growth.pdf

³ <http://www.kulturradet.no/documents/10157/bd41abad-ef43-43f8-914f-97a11b0b5e20>

⁴ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-06-21-732>

- *„relevant“ before revenues must be deleted in Article 15*
- *Article 15 must work retro-actively from transposition of directive*
- *Recitals must be strengthened, including collective bargaining*

Om høringsintansene:

NOPA representerer rundt tusen populærkomponister og tekstforfattere. Medlemskriteriet i NOPA er at en skal ha en minimumsinntekt av musikk eller tekst en selv har opphavsrett til. Våre medlemmer arbeider i alle sjangere – fra salmer til satanrock. Medlemsmassen er i stor grad selvstendig næringsdrivende, og i liten grad stipendfinansiert.

NKF er en fag- og interesseorganisasjon for profesjonelle komponister. Foreningens formål er å ivareta komponisters kunstneriske, faglige, sosiale og økonomiske interesser. Komponistforeningen arbeider for å legge til rette for utvikling og fremføring av norsk kunstmusikk og for å skape økt oppmerksomhet rundt denne kunstarten. Gjennom forskjellige støtteordninger gjør Komponistforeningen det mulig for komponister innen kunstmusikkfeltet, både medlemmer og andre, å realisere sine ideer. Komponistforeningen består i dag av over 200 medlemmer. Yrkesaktive komponister med en kunstnerisk produksjon kan søke om medlemskap.

Vennlig hilsen

Jørgen Karlstrøm

(sign)

Styreleder

Norsk Komponistforening

Ingrid Kindem

(sign)

Styreleder

NOPA – Norsk forening for komponister og tekstforfattere